

Bankfokus

AKTUELLT FRÅN BANKFÖRENINGEN | NR 4 | DECEMBER 2019

Klimatomställning
kräver fördubbling av
investeringarna

Klimatomställning och penningtvätt – utmaningar för finanssektorn

Två viktiga samhällsfrågor där finanssektorn har en nyckelroll att spela var tema för årets Bankmöte: arbetet mot penningtvätt och klimatförändringar. Hela detta nummer av Bankfokus ägnas åt intervjuer och referat från mötet som i november samlade bransch, myndigheter och politiker.

**TIDIGARE EUROPOLCHEF SÅGAR SYSTEMET MOT PENNINGTVÄTT
REGERINGEN SKA UTREDA ÖKAT INFORMATIONSUTBYTE VID PENNINGTVÄTT**

Tillgång till information vägen till framgång

Ett effektivt informationsutbyte och samarbete mellan banker och myndigheter är en förutsättning för arbetet mot penningtvätt och bekämpning av terrorfinansiering.

Bankerna behöver information för att kunna skapa sig en helhetsbild där en enskild transaktion ofta är en del av ett större upplägg. Varje bank övervakar de transaktioner och aktiviteter som sker i den egna verksamheten och ser bara en begränsad del av vad som kan vara en mycket större kedja av transaktioner. Bankerna beräknas bara i år anmäla omkring 20 000 misstänkta transaktioner till polisen – utan att få feedback tillbaka. Om banken kunde få information om de kunder och transaktioner som kommer före och efter i kedjan, skulle banken bättre kunna avgöra om en transaktion utgör en del i ett större penningtvättsupplägg.

Tillgång till sådan information skulle kunna leda till en mer träffsäker rapportering och en mer precis övervakning. Den skulle också kunna leda till ett bättre underlag för bankerna och därmed undvika onödiga kontroller av kunder. Problematiken med att upptäcka och förebygga komplexa penningtvättsupplägg lyfts också fram i den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2019.

För att bistå regeringen har Bankföreningen därför utfört ett noggrant arbete där vi har utformat konkreta lagändringar som gör det möjligt för Polismyndigheten och Säkerhetspolisen samt banker att

inhämta, behandla och dela relevant information emellan sig. Det föreslås också att bankerna ska kunna utbyta information med andra verksamhetsutövare. Åtgärderna skickades via en framställning till regeringen i slutet av oktober (läs mer om våra förslag i detta nummer på sidan 9).

Bara veckor efter framställningen följde regeringen upp våra åtgärder och presenterade en utredning som i breda avseenden ska utreda våra föreslagna åtgärder. Finansmarknadsminister Per Bolund lyfte bland annat detta på Bankmötet (vilket du kan läsa mer om på sidorna 6-8).

Bankföreningen har även låtit konsultföretaget Oliver Wyman ta fram en rapport, "Sammanslutning mot finansiell brottslighet – Hur offentlig-privat samverkan kan förbättra arbetet mot penningtvätt". En åtgärd som föreslås är att inrätta en samsamarbetsorganisation mellan den offentliga och den privata sektorn i syfte att nå en utökad informationsdelning (läs mer på www.swedishbankers.se).

Den internationella organiserade brottsligheten kommer inte att försvinna och arbetet med att förhindra att bankerna utnyttjas för penningtvätt kommer att behöva fortsätta. Frågan står därför högt upp på dagordningen även nästa år och branschen ska arbeta målmedvetet till-

sammans med myndigheter för att stärkt arbetet och samordningen mot penningtvätt.

Avslutningsvis vill jag passa på att tacka alla medarbetare på Bankföreningen, samt alla medlemmar i våra kommittéer och grupper, för ett intensivt och produktivt år och så vill jag önska alla läsare trevlig läsning och en fröjdefull jul.

Hans Lindberg
vd, Svenska Bankföreningen

BANKFOKUS

Bankfokus ges ut av Svenska Bankföreningen. Det publiceras på www.swedishbankers.se i pdf-format och skickas även med e-post till prenumeranter.

PRENUMERERA PÅ BANKFOKUS

Gå in på publikationer på swedishbankers.se eller mejla till info@swedishbankers.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Lena Barkman 08-453 44 48

REDAKTION:

Bodil Bjerre Sekund 08-453 44 09
Form/produktion: Ohana Stockholm
Omslagsfoto/Bankmötet: Håkan Flank

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Box 7603, 103 94 Stockholm
08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

» Erik Thedéen, Finansinspektionens generaldirektör, Carina Åkerström, Handelsbankens vd, och Hans Lindberg, Bankföreningens vd, under panelsamtalet om penningtvätt.

Hållbarhet och penningtvätt – tunga teman på Bankmötet

I november höll Bankföreningen det årliga Bankmötet med inbjudna från branschen, myndigheterna och politiken. Årets möte inriktades på två ämnen: finanssektorns roll i klimatomställningen samt arbetet mot penningtvätt. Bland talarna fanns finansmarknadsminister Per Bolund, docent Ben Caldecott från universitetet i Oxford och Sir Rob Wainwright, tidigare Europolchef, numera partner på Deloitte.

Först upp på scenen var Bankföreningens ordförande Johan Torgeby, vd på SEB. Han konstaterade att frågan om hållbarhet har gått från att intressera en mindre krets miljömedvetna till att vara något som engagerar på alla håll; kunder, kreditvärderingsinstitut, lagstiftare och politiker.

I sitt anförande tog han upp milstolpar för hållbar ekonomisk aktivitet i världen. Avstampet var 1972 då FN uppmärksammade frågan på en konferens om hållbar utveckling. På 90-talet började finanssek-

torn erbjuda etiska fonder. Johan Torgeby arbetade då själv på Robur med förvaltning av etiska penningmarknadsfonder. År 2006 lanserades PRI, Principles for Responsible Investments, av FN, men det Johan Torgeby kallar en vattendelare är 2008 då den första institutionella gröna obligationen emitterades av Världsbanken.

– Sedan dess har det här bara fullständigt eskalerat och nu är det inte längre någon debatt: vi behöver inte längre diskutera OM detta är viktigt utan vi kan övergå till att prata om HUR vi ska göra det, sa han.

Och mycket görs redan i den finansiella sektorn, som numera har en lång lista gröna produkter i sortimentet.

– Antalet dollar som förvaltas under principerna för responsible investments har mer än tiofaldigats på tio år. Än mer exponentiell kraft finns det i hållbara lån. Gröna obligationer är den största delen, men nu kommer även gröna banklån och bolån.

I september i år samlades 130 banker i världen och skrev under Principles for

Bankföreningens tidning Bankfokus kommer ut fyra gånger om året. Den belyser Bankföreningens arbete och tar upp aktuella frågor inom bank- och finansområdet såväl inom Sverige som EU. Det innehåller även information om utredningsförslag, remissvar och nya lagar.

» Nicklas Lundh, chef för Finanspolisen, och Linda H Staaf, chef för underrättelseenheten vid Nationella operativa avdelningen vid polisen.

Foto: Håkan Flank

» Sir Rob Wainwright, tidigare Europolchef, numera partner på Deloitte.

Responsible Banking, bland andra de fem stora bankerna i Sverige.

– Samarbete är sannolikt lösningen, sa han.

Samarbete var också ett nyckelord under eftermiddagen för ämnet penningtvätt. Johan Torgeby beskrev kortfattat bankernas uppgift att inom sitt eget system förebygga och hindra penningtvätt, och rapportera misstänkta transaktioner till Finanspolisen. Myndigheter som polis, Finansinspektionen och Bolagsverket har också var och en på sitt håll ett stort ansvar i att försöka hindra penningtvätt.

– Men om vi verkligen vill komma längre än att bara vara compliant, om vi vill komma åt finansiell brottslighet, då behöver vi göra något annat. Borde inte nästa steg vara samarbete? frågade han retoriskt.

Bankföreningens vd, Hans Lindberg, tog

upp tråden om samarbete i sitt anförande, och berättade om Bankföreningens senaste framställan till regeringen om penningtvättsregelverket, som överlämnades i oktober.

– Det nuvarande systemet lider brist på samarbete och informationsflöden. Bankföreningen har konsekvent sedan 2006 drivit frågan om att öppna för informationsutbyte. I framställan kommer vi med skarpa lagförslag till regeringen, som skulle kunna implementeras direkt om man vill. Ändringarna ska göra det möjligt för myndigheterna att berätta för bankerna vad de ska leta efter och var, och att ge feedback till bankerna om det de rapporterat är skarp information eller om de är på fel spår.

Högt upp på Bankföreningens agenda står också Basel 4, slutförandet av Baselregelverket om kapitaltäckning. EU-kommissionen håller nu på att utar-

beta förslag till hur det ska implementeras i EU. Bland annat införs ett globalt riskviktsgolv, som gör att kapitalkravens ursprungliga koppling till risk blir mycket svagare. Som förslaget ser ut nu skulle konsekvensen bli att de banker som har lägst andel problemlån, högst kreditbetyg och hög kapitaltäckning ska kapitaliseras allra mest, enligt Hans Lindberg.

– Det skulle slå mot svenska företags kreditförsörjning. Ränteuppgången skulle bli betydande särskilt för företag som saknar rating och för små och mellanstora företag.

– Gudskelov har den tyska regeringen vaknat upp och börjat agera, och i viss mån den danska också. Vi väntar på att även den svenska regeringen ska komma på banan, sa han med en passning till finansmarknadsminister Per Bolund som satt i publiken.

När Per Bolund en stund senare steg upp på scenen hade han med sig flera budskap till branschen, bland annat ett färskt beslut från regeringen att tillsätta en utredning som ska titta på hur informationsutbytet mellan banker och myndigheter ska underlättas när det gäller kampen mot penningtvätt. Läs mer på följande sidor.

Rob Wainwright, tidigare chef på Europol, numera partner på Deloitte, sa i sitt anförande att penningtvättsbekämpningen måste bli underrättelsebaserad och mer riktad för att kunna bli effektiv.

Om samhället har kommit en bit på vägen med bekämpningen av penningtvätt är kampen mot klimatförändringarna bara i början. Klimatomställningen för med sig enorma investeringsbehov, och innebär risker för både enskilda sektorer och ekonomin, var Ben Caldecotts budskap. Han leder ett forskningscenter

i Oxford som tar fram verktyg för att hjälpa lagstiftare och finansbransch att hantera klimatomställningens risker och möjligheter.

Läs intervjuer med såväl Ben Caldecott som Rob Wainwright här i Bankfokus, samt referat av de två paneldebatterna om penningtvätt respektive hållbarhet. ■

Basel 4

Förslaget till hur Basel 4-reglerna ska implementeras i EU väntas från EU-kommissionen till nästa sommar.

Hur mycket kapitalkraven kommer att öka i olika länder till följd av Basel 4 har EBA, den europeiska tillsynsmyndigheten, beräknat.

Effekten på de europeiska räntorna, har analyserats av Copenhagen Economics, på uppdrag av EBF, den europeiska bankföreningen. Rapporten finns tillgänglig på www.copenhageneconomics.com.

Foto: Håkan Flank

”Tillsynen av klimatrisker i finansbranschen behöver skärpas”

Unga människor kräver handling och vill se ökat ansvarstagande. De är inte bara framtidens väljare. Det är också framtidens bankkunder som kommer att ställa krav på bankernas verksamhet. Är ni beredda att ta det ansvaret? Med den retoriska frågan inledde finansmarknadsminister Per Bolund sitt anförande på Bankmötet 2019.

Han kallade Bankmötets två teman; hållbarhet och penningtvätt, för två utmaningar men också möjligheter ”för oss som på lite olika sätt har ansvarspositioner i finanssektorn”.

– Vi har ungefär tio år på oss att ställa om och minska utsläppen i den takt forskningen kräver. Det gör att vi har väldigt mycket på vår agenda nu. Oavsett om man sitter i regeringskansliet eller på bankkontoret, sade Per Bolund.

Den andra utmaningen är att se till att de smutsiga pengar som genereras i dag inte kan tvättas genom svensk bankverksamhet.

– Även där har vi sett att det finns uppenbara utmaningar att möta, sade han.

När det gäller hållbarhetsfrågorna pekade Per Bolund på regeringens pågående reformagenda och betonade vikten av snabbhet. Det krävs för att behålla stabiliteten men också lönsamheten i det svenska finansiella systemet.

Svenska banker har redan kommit långt i sitt hållbarhetsarbete internationellt sett, konstaterade finansmarknadsministern, men varnade samtidigt för känslan att vi gjort tillräckligt och nu kan slå oss till ro och låta de andra komma i kapp.

– Den globala konkurrensen kommer att vara stenhård på det här området. Och vi ser andra länder som nu rör sig i mycket snabb takt. Enda sättet att behålla en bra konkurrenssituation är att våga driva den här agendan ändå snabbare framåt, enligt Per Bolund.

Han sade att regeringen började agera redan förra mandatperioden genom att sätta upp som mål att finanssektorn också ska bidra till en hållbar utveckling.

– Nu är det beslutat i riksdagen och det sätter ramverket för allt vi gjort efter det, slog finansmarknadsministern fast.

Han lyfte bland annat fram den nya lagstiftningen som säger att AP-fonderna ska sätta hållbarheten högt och investera i linje med de internationella åtaganden som Sverige skrivit under, till exempel Parisavtalet.

Ribban är också höjd i premiepensions-systemet.

– Hållbarhet är ett krav för att ens få komma in på den marknaden som redan omfattar tusentals miljarder kronor. Så det är mycket pengar man riskerar om man inte väljer att stappa upp, sade Per Bolund.

Han nämnde också Svanenmärkningsen av fonder som nu gör att den aktive kunden kan ta sitt hållbarhetsansvar.

– Vi fortsätter också genom dialog att trycka på så att det händer mer. Där är jag glad att branschen har svarat upp.

Till exempel har fondbranschen enats om ett gemensamt sätt att mäta klimatavtryck från sina portföljer, sade Per Bolund.

Hållbarhet är långt ifrån bara en svensk fråga och Sverige har agerat draglok inte bara inom EU utan även inom G20, enligt ministern. Han lyfte fram de principer för att rapportera och hantera klimatrelaterade finansiella risker i verksamheten, som G20 föreslaget, och som skulle kunna bli en global standard för finanssektorn. Per Bolund vill gärna se att den svenska finanssektorn går före och börjar använda metoden. Tillsammans med Finansinspektionen arbetar han också för att fler aktörer ska använda sig av rapporteringen.

Per Bolund gav också uttryck för förhoppningen att de pågående diskussionerna i EU-parlamentet ska landa i en gemensam grön agenda där medlemsländerna har en samsyn på hållbara investeringar.

Ett förslag Per Bolund lyfte fram var klassificeringen av gröna investeringar, så kallad grön taxonomi. Det skulle vara ett enhetligt sätt att se på vad som är en grön investering och vad som inte är det.

Enligt finansmarknadsministern är den nya EU-kommission tydlig med att man vill gå vidare och göra Europa till den första klimatneutrala kontinenten till 2050.

– Då kommer det att krävs betydligt större insatser från alla delar av samhället. Inte minst från den finansiella sektorn som behöver vara med och finansiera den här omställningen, sade Per Bolund.

Finansmarknadsministern menade att potentialen att höja ribban är stor och att vi från svensk sida bara har börjat. Det har tagits viktiga steg framåt på förvaltnings-sidan och när det gäller investeringsrådgivning, men agendan måste breddas.

– Då tänker jag inte minst på kredit- och låneverksamheten där många upplever att transparensen fortfarande är bristfällig. Det behövs bättre insyn i hur det finansiella systemet ger krediter och till vilka verksamheter, sade han.

Enligt Per Bolund kommer regeringen att fortsätta att driva på och gör det gärna i dialog med branschen. Han hoppades att

» Per Bolund, finansmarknadsminister

Foto: Håkan Flank

det finns en beredskap i den finansiella sektorn att svara upp mot de önskemål regeringen har och verkligen ta ytterligare steg framåt till exempel när det gäller kreditgivning och utlåning. Visar branschen inte den viljan har regeringen beredskap att ändra regelverken och skärpa lagstiftningen.

– Men om branschen själv visar ansvarstagande och går före så kanske det är ett steg som vi förhoppningsvis inte behöver ta, sade Per Bolund.

Ett annat budskap var att tillsynen kommer att behöva skärpas när det gäller klimatrisker. Per Bolund underströk att klimatet förändras runt omkring oss och att det är viktigt att ha med sig inte minst för att klara konkurrensen men också för att bibehålla den finansiella stabiliteten.

– Klimatrisker är någonting som måste lyftas upp högre på agendan. Finansinspektionen gör det i sin dagliga tillsyn men vi tror att det finns möjligheter att gå betydligt längre, sade han.

Per Bolund såg även stora behov av förändring när det gäller frågan om penningtvätt. Han betonade vikten av att behålla förtroendet för den finansiella sektorn och att visa att vi gemensamt tar utmaningen på allra största allvar.

– Vår förmåga att hantera de här utmaningarna har ifrågasatts. Det är ett ifrågasättande som undergräver förtroendet för bankerna men också för den svenska beslutsamheten att faktiskt

hantera de här riskerna, sade han.

Med sig till Bankmötet hade Per Bolund ett färskt beslut från regeringen om att tillsätta en utredning som ska titta på hur informationsutbytet mellan banker och de myndigheter som ansvarar för penningtvättstillsynen ska underlättas. Ett initiativ som kommit från Bankföreningen.

Utredningen ska inte bara titta på möjligheterna att utbyta information utan också på de verktyg som finns tillgängliga i dag för att motverka penningtvätt och se om det behövs ytterligare åtgärder för att vara ännu mera effektiva. Per Bolund vill se över hela tillsynsverksamheten och säkerställa att bland annat Finansinspektionen har de muskler de behöver. Redan före årets slut kommer det också reformer som handlar om bättre återkoppling från Finanspolisen till bankerna på deras inrapporteringen av avvikande transaktioner.

– Det är viktigt att även inom det här området jobba internationellt. Nu kommer EU-kommission att lyfta frågan om hur samarbetet kan förbättras på EU-nivå, för att gemensamt kunna motverka penningtvätt, sade Per Bolund.

Sist i sitt anförande tog Per Bolund upp frågan om något som Bankföreningen länge har efterfrågat, nämligen ett bostadsrättsregister. Den frågan ska behandlas inom den utredningen som regeringen tillsätter om bättre information om hushållens tillgångar och skulder, sa han. ■

Text: Mikael Gianuzzi | Foto: Håkan Flank

”
Klimatrisker är någonting som måste lyftas upp högre på agendan. Finansinspektionen gör det i sin dagliga tillsyn men vi tror att det finns möjligheter att gå betydligt längre.

Per Bolund,
finansmarknadsminister

Regeringen ska utreda ökat informationsutbyte vid penningtvätt

Text: Mikael Gianuzzik | Foto: iStockphoto.com/izusek

Regeringen går nu Bankföreningen till mötes när det gäller förslaget om ökade möjligheter till samverkan och informationsdelning mellan banker och myndigheter för att stoppa penningtvätt.

– Vi måste vända på många olika stenar för att få bukt med penningtvätten. Den är i grunden oacceptabel och vi måste göra vad vi kan för att stoppa den, säger finansmarknadsminister Per Bolund i en intervju i samband med Bankmötet.

Bankföreningen har drivit på för att få till konkreta lagändringar i kampen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Nu tillsätter regeringen en utredning som får i uppdrag att föreslå reformer för att ytterligare stärka arbetet mot penningtvätt. Det innefattar bland annat former för informationsutbyte mellan bankerna och berörda myndigheter som ansvarar för penningtvättstillsynen.

– Vi tycker att det här är viktigt inte minst för att man ska kunna arbeta förebyggande, undvika risker och kunna informera varandra när man ser risker, säger Per Bolund.

Utredningen kommer bland annat att titta på vilka metoder som används i andra länder för informationsdelning mellan banker och myndigheter. Per Bolund är medveten om att det finns en utmaning när det gäller att skydda den personliga integriteten samtidigt som information, som många gånger är sekretessbelagd, delas mellan olika aktörer.

– Men det finns goda exempel, till exempel Storbritannien, där man hittat metoder. Men det krävs ju också att det fungerar under svenska förhållanden så vi kommer inte bara att kopiera utan måste hitta metoder som passar för Sverige, säger Per Bolund.

Utredningen arbetar under nästa år och ska redovisa sina slutsatser och förslag till lagändringar senast 31 december.

– Det betyder att vi har underlag för beslut efter 2020. Och vi är angelägna om att snabbt komma med åtgärder, säger Per Bolund.

Även när det gäller den gröna omställningen i den finansiella sektorn finns mer att göra. Branschen har börjat arbeta med de här frågorna men det är en ganska lång sträcka kvar, enligt Per Bolund.

Det handlar bland annat om att förbättra informationen och transparensen till kunder och investerare. Och inte minst

handlar det om att aktivt minska finansflödena till det som är ohållbart och förstör planeten, enligt finansmarknadsministern.

Per Bolund menar att transparensen på finansmarknaden är för låg ur ett hållbarhetsperspektiv. Kreditgivning och låneverksamhet är till exempel områden som kräver bättre genomlysning.

– För att vi ska ha förtroende för bankerna som kunder behöver vi ju veta att pengarna hanteras med ansvarsfullhet i alla delar. Det gäller även lån till nya investeringar. Vi behöver få mer redovisning av hur utlåningen förhåller sig till hållbarhetsmålen, säger han.

Finansmarknadsministern vill bland annat att Sverige skyndsamt ska implementera TCFD, som standard i finansbranschen, annars väntar reglering. TCFD, Task Force on Climate-related Financial Disclosures, är G20:s rekommendationer som handlar om att redovisa och hantera klimatrelaterade finansiella risker i verksamheten.

– Metoden ger tydliga rekommendationer om hur man jobbar med rapportering och scenarionalyser. Den ger inte bara en ögonblicksbild av hur det ser ut i dag utan ska också få verksamheten att lyfta blicken och rapportera hur portföljen anpassas framåt, säger han.

Flera svenska aktörer har redan börjat rapportera enligt TCFD, men Per Bolund vill se att principerna blir norm i den svenska finansbranschen. Skiftet har inletts, men går det för långsamt att införa den nya standarden är Per Bolund beredd att ta till lagstiftning.

– Vi har visat tidigare att vi är beredda att reglera redovisningen och vi kan komma i ett läge där vi reglerar igen om inte branschen själv visar att man är beredd att gå tillräckligt långt, säger han.

Samtidigt pågår ett arbete på EU-nivå där kommissionen jobbar med en handlingsplan för en hållbar finansmarknad.

– Även där finns rapporteringsreglerna med. Så blir det inte på nationell nivå kan det mycket väl komma reglering på EU-nivå, säger Per Bolund. ■

Bankföreningen föreslår lagändringar för att effektivisera arbetet mot penningtvätt

Bankföreningen lämnade den 29 oktober en promemoria till regeringen med förslag hur vissa lagar och förordningar kan ändras för att ge bättre förutsättningar för en effektiv bekämpning av penningtvätt.

– Ett effektivt informationsutbyte är en förutsättning för att bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism ska bli mer verkningsfull. Bankföreningen har drivit frågan i många år. Lagstiftningen hindrar idag ett sådant informationsutbyte, säger Hans Lindberg, Bankföreningens vd.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska kunna dela uppgifter med bankerna, om de kan bedöms ha betydelse för bankernas möjlighet att upptäcka och förhindra penningtvätt, anser Bankföreningen

och föreslår ändringar i offentlighets- och sekretesslagen.

Bankföreningen föreslår också att Finansinspektionen ska åläggas en skyldighet att informera verksamhetsutövarna (det vill säga bland andra bankerna) om de samlade riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Utöver det anser Bankföreningen att en bestämmelse ska införas i kreditupplysningslagen som ger verksamhetsutövarna möjlighet att inhämta kreditupplysningar

vid misstanke om penningtvätt.

Bankföreningen begärde att promemorian överlämnas till den utredning som regeringen hade aviserat och som sedan tillsattes den 7 november.

Utredningen ska föreslå reformer för att stärka arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Förutsättningarna för informationsdelning mellan banker och berörda myndigheter är något av det utredningen ska titta på. Utredningen ska vara klar i december nästa år. ■

Se Bankföreningens promemoria på www.swedishbankers.se.

Information om utredningen finns på www.regeringen.se

Parisavtalet

Har skrivits under av i stort sett alla världens länder. Det togs fram under FN:s klimatkonferens i december 2015 i Paris.

Enligt avtalet åtar sig varje land att bidra till att den globala uppvärmningen ska hålla sig "väl under" 2 grader, med sikte på 1,5 grad. Vart femte år ska länderna se över och helst skärpa sina åtaganden.

2017 beslutade USA, under ledning av president Donald Trump, att lämna Parisavtalet.

Foto: Håkan Flank

Klimatomställningen kommer att kräva fördubbling av investeringarna

”Den mest kapitalintensiva omställningen i mänsklighetens historia.” Så benämner Ben Caldecott, docent från universitetet i Oxford, vår tid. För att nå målet om högst 2 graders uppvärmning av jorden, vilket FN:s länder kom överens om i Paris 2015, krävs en fördubbling av investeringarna jämfört med idag.

– Det är en stor möjlighet för finanssektorn. Nästan alla lösningar för hållbarhet är mer kapitalintensiva än tidigare teknologier, så det finansiella systemet behöver mobilisera mycket mer kapital än vad det någonsin har gjort. Men det är en utmaning för tungt reglerade banker, säger han när Bankfokus träffar honom i samband med hans framträdande på Bankmötet.

Ben Caldecott leder ett forskningscenter

som arbetar med hur det finansiella systemet kan anpassas för hållbarhet. Med det finansiella systemet menas inte bara finansiella företag, som banker och försäkringsbolag, utan även regelverk, finansiella myndigheter och andra. Frågan om hur man ska få fram kapital till de enorma investeringar som behövs är något av det som forskningscentret arbetar med.

När en investering kräver mycket kapital blir kapitalkostnaden väldigt betydelse-

full för att projekten ska bli lönsamma. Regleringar är inte det enda som påverkar kapitalkostnaderna, utan även bankens erfarenhet av liknande projekt. Har banken svårt att bedöma projektet och därför anser det mer riskfyllt, sätter den ett högre pris på lånet.

– Att få finansiella institut att bli bekanta med nya teknologier och deras affärsmodeller, är en del av utmaningen, konstaterar Ben Caldecott.

Det talas ibland om att det finns en konflikt mellan lönsamhet och hänsyn till klimatet. Kommer hållbara investeringar bli lika lönsamma som de som inte tar hänsyn till klimatet?

– Det är den stora frågan. Lönsamheten i ”bruna projekt” beror också på det faktum att de inte betalar för den negativa påverkan de har. Värderingen av olje- och gasföretag till exempel, baseras inte på att de betalar för de utsläpp de orsakar. Så det finns en sorts orättvis subventionering av bruna företag.

Lönsamhetsaspekten är viktig för hur till exempel pensionsbolag bygger sina portföljer.

– I Storbritannien är det här en mycket aktuell fråga, eftersom BP och Shell står för 25 procent av all utdelning. Ett pensions-

bolag måste kunna betala ut till sina kunder, så utdelningar är väldigt viktiga. Finns det hållbara företag som genererar lika mycket kassaflöde? I dagsläget är svaret nej. Kommer det att finnas i framtiden? Kanske. Eller kanske kommer vi ha en värld där ekonomisk aktivitet måste betala för sin negativa påverkan, så att vi inte har sådana onormalt stora vinster som karakteriserar vissa branscher?

Enligt Ben Caldecott är det ett felaktigt antagande att de stora utdelningarna från olje- och gasföretag kommer att fortsätta i evighet, dels på grund av tekniska förändringar, dels samhällets engagemang för miljön.

– Priset på olja har drivits av efterfrågeprognoser för till exempel Kina, där efterfrågan inte växer lika fort som folk har trott. Det beror bland annat på sådant som eldrivna fordon, som gör att de kanske inte köper bensinbilar alls.

Ett tydligt exempel på hur samhällets engagemang för miljön påverkar riskerna är dieselskandalen i bildindustrin, som kom samtidigt som alternativa teknologier med eldrivna fordon växte fram.

– Den europeiska bilsektorn har tappat miljarder i börsvärde, och effekterna märks på den tyska ekonomin. Det är en tung sektor i världsekonomin som genomgår en strukturomvandling på grund av faktorer som har med miljö att göra.

Även energibolagen, som tidigare ansetts vara säkra aktier, har fått se sitt börsvärde falla med 100-tals miljarder euro, enligt Ben Caldecott.

– Det här är inte hypotetiska framtids-scenarier; det händer just nu och påverkar branscher, företagsvinster och lönsamheten i bankernas kreditportfölj.

Hur det finansiella systemet hanterar riskerna med klimatförändringarna och omställningen till ett mer hållbart system är också något som Ben Caldecott och hans kollegor forskar om. Han delar upp riskerna i två: fysiska risker förknippade med klimatförändringar, och omställningsrisker. Lyckas världen hejda klimatförändringarna minskar de fysiska riskerna framöver, samtidigt som själva omställningen i sig innebär en risk för olika sektorer i samhället och för ekonomin.

För inte så många år sedan var det här inte en fråga som engagerade finansiella tillsynsmyndigheter, men 2015 hände något. Då publicerade Bank of England ett tal och en rapport om riskerna för den finansiella stabiliteten som klimatförändringarna innebär. I april i år kom centralbanken, som även är tillsynsmyndighet, med ett så kallat supervisory statement, ett uttalande om vad man förväntar sig av de finansiella företagen gällande deras hantering av klimatrelaterade risker. Förväntningarna avspeglas även i tillsynen av företagen.

» Moderatör för Bankmötet Aurore Belfrage i samspråk med Ben Caldecott, expert på hållbarhet och finans från universitetet i Oxford.

Svenska Bankföreninge Swedish Bankers' Assoc.

För de brittiska bankerna och försäkringsbolagen betyder det att de sedan oktober i år ska ha utsett en person på hög nivå i företaget som är ansvarig för klimatrelaterade risker. Oftast är det riskchefen som får ansvaret. Företagen måste se till att ha tillräcklig information om sin exponering mot klimatrisker, göra scenarioanalyser och stresstester, samt säkerställa att riskinformationen når vd:n, styrelsen och alla andra som fattar beslut i institutet.

– Det här skapar ett mycket robust och ambitiöst principbaserat tillvägagångssätt för tillsyn av bank och försäkringsbolag vad gäller klimatförändringar. Jag rekommenderar det helhjärtat till myndigheterna här i Sverige.

Det är dock bara början. Bank of England har redan meddelat att förväntningarna på de finansiella företagen gradvis kommer att höjas vad gäller hanteringen av klimatrisker. Hållbarhetsarbete är överhuvudtaget ett område där kraven kommer att ändras allteftersom. Best practice har inte utkristalliserats än vare sig hos företag eller hos reglerare, samtidigt som det i FN:s klimatavtal finns förväntningar inbyggda om skärpta åtaganden över tid.

Finansbranschen håller sedan ett antal år på att utveckla olika hållbara finansiella produkter och tjänster. Många finansiella företag har anslutit sig till exempelvis FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, PRI, och investeringar gjorda enligt hållbara kriterier har mång-

”

Vad som bör anses grönt i Sverige skiljer sig från vad som bör anses grönt i Kina. Och vad som är grönt nu skiljer sig också från vad som anses vara det om tio år.

Ben Caldecott
docent, Oxford universitet

dubblats under senare år. Ben Caldecott är dock inte helt övertygad om de siffror som har räknats fram.

– Det finns en massa tom luft i det här, ”gröntvätt” (greenwashing). Det är ett av de stora problemen vi har vad gäller tillväxten och effektiviteten i den här sektorn. Där har reglerare en mycket viktig uppgift att testa företagens påståenden.

Samtidigt tycker han att det pågår många spännande saker inom området hållbara finanser med utveckling av nya produkter, tjänster och idéer.

– Man måste dock komma ihåg att de finansiella produkterna ska tjäna ett syfte för den reella ekonomin. Om de gröna finansiella tjänsterna inte gör någon skillnad för kapitalkostnaden, likviditeten eller riskhanteringen – vad är då meningen med dem?

Vad kan den akademiska världen göra för att hjälpa de finansiella företagen i klimatomställningen?

– Universiteten har en väldigt viktig roll att spela. Vi är oberoende och rigorösa. Vi kan bygga kapacitet och undervisa nästa generation. På forskningscentret som jag leder försöker vi förstå problemen med hjälp av data och analyser. Vi arbetar med finansiella tillsynsmyndigheter, reglerare och centralbanker kring hur en framtida tillsyn ska se ut. Vi arbetar med finansiella institutioner för att skapa verktyg och processer, och med politiker för att hjälpa dem förstå hur de kan snabba upp omställningen.

EU-kommissionen har nyligen lagt fram ett förslag på taxonomi, ett klassificeringssystem som ska göra det möjligt att jämföra hur hållbar olika företags verksamhet är. Det ska till exempel hjälpa bankerna att rätt bedöma klimatriskerna vid kreditgivning till företag. Ben Caldecott tycker inte att den taxonomi som föreslås är bra.

– Den binära definitionen grönt/inte grönt som föreslås är inte vetenskapligt robust. Vad som bör anses grönt i Sverige skiljer sig från vad som bör anses grönt i Kina. Och vad som är grönt nu skiljer sig också från vad som anses vara det om tio år. Att sätta trösklar för vad som är grönt öppnar dessutom för extrem lobbying från företagen som vill påverka vad som ska ingå.

Han tycker inte heller att taxonomin som föreslås gör det möjligt för konsumenterna att jämföra företagen på ett rättvisande sätt, eftersom företag som är olika gröna kan få samma siffra. Det kommer också att göra företagen lata, tror han.

Något annat som diskuteras i EU är lindrigare kapitalkrav på bankers lån till hållbara företag. Ben Caldecott tycker i stället att kapitalkraven borde höjas för lån till företag som inte är hållbara, till exempel i fossilbranschen. ■

EU:s handlingsplan för hållbar finansiering

EU arbetar också för att omfördela kapital mot mer hållbara investeringar. En viktig åtgärd i den handlingsplan för hållbar finansiering som EU-kommissionen har fastställt, är att etablera en taxonomi, för att kunna klassificera företagsverksamheter gällande hur hållbara de är. Taxonomin ska hjälpa investerare och finansiella institut att kunna bedöma företagen. Taxonomin befinner sig nu i dialog, det vill säga förhandlingar mellan EU-kommissionen, EU-parlamentet och ministerrådet.

I syfte att öka transparensen vill EU-kommissionen också skärpa informationskraven på företagen kring hållbarhet.

Vad gäller den finansiella sektorn i sig ska standarder och märkning för hållbara finansiella produkter, såsom gröna obligationer, också utvecklas.

En annan del av EU-kommissionens handlingsplan handlar om klimatrisker. Dessa ska framöver betraktas som vilka risker som helst, och hanteringen av dem ska kontrolleras i tillsynen av den finansiella sektorn.

Tiopunktslistan finns på EU:s hemsida. Sök på EU:s Action plan on Sustainable Finance.

» Ben Caldecott, docent, Oxford universitet, leder ett forskningscenter som arbetar med hur det finansiella systemet kan anpassas för hållbarhet

Tidigare Europolchef sågar systemet mot penningtvätt

”Ett strategiskt misslyckande”, har Sir Rob Wainwright, tidigare Europolchef och numera partner på Deloitte, kallat dagens regim för att komma åt penningtvätt. Trots alla miljarder bankerna världen över lägger ner på kampen mot penningtvätt återtas bara 1 procent kriminella medel. Låt polis och banker få samarbeta, är hans recept.

– Hela poängen med regimen mot penningtvätt när det skapades för 30, 40 år sedan var att hindra smutsiga pengar från att komma in i banksystemet. Det enklaste måttet på effektiviteten är ’hur mycket smutsiga pengar stoppar vi? Samstämmiga siffror säger att det rör sig om runt 1 procent. Det talar för att vi misslyckas, säger walesaren Rob Wainwright när Bankfokus möter honom i samband Bankmötet.

Penningtvätt härrör från brott som genererar pengar: droghandel, trafficking, stölder för att nämna några. Dagens kriminella är ofta välorganiserade, specialiserade, storskaliga och samarbetar över gränserna. De anlitar nätverk av professionella penningtvättare – enligt Rob Wainwright finns det 400 professionella penningtvät-

tare i Europa – som tar hand om kontanterna, sprider ut dem över världen, skickar dem från konto till konto i många led, för att göra det svårt att se var de kommer ifrån.

– Regimen för att bekämpa penningtvätt har helt enkelt inte hängt med den moderna tidens kriminalitet. Det har dessutom genom åren utvecklats en kultur kring compliance, regelefterlevnad, som vore det ett självändamål. Bankerna måste självklart vara compliant, men de kan vara 100 procent compliant och ändå bara stoppa 1 procent av de kriminella tillgångarna. Ingenstans inom systemet kontrollerar vi effekten av ansträngningarna.

Är de många miljarder som bankerna lägger ner för att hindra penningtvätt helt bortkastade pengar?

Foto: iStockphoto.com/fizsek

Enligt Rob Wainwright, tidigare Europolchef, går 85 procent av all penningtvätt via bankerna. Vad kan bankerna göra för att bli mindre attraktiva för penningtvättare?

– Det är svårt för bankerna att göra stora förändringar utan bättre samarbete med polisen och andra. Vi måste få till en regim som uppmuntrar offentligt-privat partnerskap, säger Rob Wainwright.

– Nej, det är rätt att investera mycket i det, för det är ett allvarligt problem. Men jag skulle också vilja att myndigheterna investerar mer. Polisen i Europa har generellt för lite resurser och personal till det här.

– Bankernas ansträngningar kunde dock användas på ett bättre sätt. 90 procent av bankernas misstankerapporter till polisen kommer aldrig till användning, de är inte användbara.

Då har bankerna ändå sorterat ifrån en stor andel falsklarm, avvikelser som den automatiska transaktionsövervakningen har hittat, men som vid en manuell granskning visar sig vara vanliga lagliga transaktioner. Bankerna arbetar hårt med att få ner antalet falsklarm och har bland annat investerat i intelligent teknik, som AI.

– Sådant har en positiv effekt, men ganska liten. Med bästa möjliga teknik skulle vi kanske återta 2 procent kriminella medel i stället för 1 procent. Man använder en smartare teknik men tittar fortfarande på brus.

Lösningen enligt Rob Wainwright är att snäva in vad man tittar på, genom ett mer underrättelsebaserat tillvägagångssätt.

– Med den transaktionsövervakning vi har nu försöker vi titta på allt och alla, i stället för att rikta in oss på den lilla delen bankunder som misstänks hålla på med kriminella aktiviteter. Transaktionsövervakning är ett mycket kraftfullt verktyg, jag önskar bara att man kunde använda det på ett bättre sätt.

För att bankerna ska kunna rikta sökarmot de kriminella krävs att de får reda på vilka de är. I Sverige har bankerna länge efterfrågat mer information från polisen. I dagsläget får de inte ens återkoppling om de rapporter de skickar till polisen är användbara, än mindre veta vilka som misstänks för penningtvätt. Hindret är sekretess- och dataskydds-

”

Att försöka övervaka allt och alla, som man idag gör för att försöka hindra penningtvätt, skiljer sig från hur man arbetar med brottslighet inom andra områden. Där börjar man med underrättelsearbete för att sedan bara övervaka misstänkta personer.

Rob Wainwright
tidigare Europolchef, numera
partner på Deloitte

Foto: Håkan Flank

regler, och i viss mån resursbrist hos polisen. Bankerna hindras även att sinsemellan dela information om misstänkta penningtvättare. Bankföreningen har lämnat åtskilliga propåer till olika regeringar genom åren, en så sent som i oktober i år, för att få till stånd en översyn av reglerna för informationsdelning vid penningtvättsmisstanke.

Den tidigare Europolchefen är en stark förespråkare av att bankerna och polisen ska få dela information mellan sig.

– Man har provat det här i England i mindre projekt – att utgå från polisens information om vilka man bör övervaka – och det är förbluffande vilka resultat man har uppnått, effektiviteten har mångfaldigats.

Hans bedömning är att nuvarande sekretess- och dataskyddsregler tillåter ett mått av informationsdelning.

– GDPR behöver inte ändras. Jag tycker att bankmyndigheterna kan tolka GDPR på ett bättre sätt. I Sverige och andra länder finns det ganska starka restriktioner kring möjligheterna till informationsdelning, både med polisen, andra banker och över gränserna. Sekretess- och dataskyddsreglerna skyddar viktiga medborgarrättigheter, men de har fått den oavsiktliga konsekvensen att göra det svårare att hitta finansiell kriminalitet. Vi måste hitta en bättre balans.

Han säger sig bli besviken när folk använder lagstiftningen som en ursäkt för att inte göra något.

– På Europol, där vi samlade data från 1 000 olika rättsmyndigheter, arbetade vi under mycket strikta förhållanden vad gäller sekretess, och vi hittade ändå möjligheter att arbeta operativt. GDPR och sekretessreglerna säger absolut inte nej till detta, förutsatt att man går tillväga på rätt sätt och följer proportionalitetsprinciper – att man inte samlar in data från alla hela tiden och använder det för alla syften. Det skulle absolut gå att göra i finanssektorn också. Och det görs redan i de flesta länder, men inte systematiskt utan ad hoc.

Det krävs dock politisk vilja för att få till en ändring av systemet.

– I Holland och Storbritannien har man nått framgång med detta, och i båda fallen har det drivits av regering och parlament. Jag anar en ökad aptit hos den svenska regeringen att göra det här också.

I Storbritannien finns samarbetet JMLIT, Joint Money Laundering Intelligence Taskforce, som sammanför polisen och bankerna. I Holland har ett liknande offentligt-privat samarbete just annonserats. När penningtvättsdirektivet nästa år blir föremål för översyn, tycker Rob Wainwright att man kan passa på att göra

några mindre modifieringar för att uppmuntra till offentlig-privata partnerskap.

Att hävda att dagens system med transaktionsövervakning av alla kunder och transaktioner är ett bättre sätt att respektera folks privatliv, anser han är en ironi.

– Det är snarare tvärtom faktiskt. Helt oskyldiga kan uteslutas från banksystemet eller får åtminstone svara på en massa frågor om varför de vill överföra 5 000 euro till någon. En mer riktad övervakning har mindre påverkan på majoriteten av befolkningen. ■

Foto: iStock.com/Orbon Alija

Vad är resultatet av arbetet mot penningtvätt i Sverige?

14 000 misstankerapporter om penningtvätt skickade bankerna i Sverige till Finanspolisen förra året. Totalt mottog Finanspolisen 19 000.

64 miljoner kronor kriminella medel återtog av Finanspolisen förra året.

”Går att dela mer information om penningtvätt redan idag”

45 000 verksamhetsutövare i Sverige är skyldiga att rapportera in avvikande penningtransaktioner som kan misstänkas vara penningtvätt eller terrorfinansiering. Det gäller inte bara den finansiella sektorn utan också till exempel handeln, spelbranschen, fastighetsmäklare och revisorer. Men det handlar inte bara om att få in många transaktioner utan det ska vara rätt transaktioner. Det sade Erik Thedéen, generaldirektör på Finansinspektionen under Bankmötets panelsamtal om penningtvätt.

Text: Mikael Gianuzzi | Foto: Håkan Flank

» Bankmötets panelsamtal om penningtvätt

– Det ska vara kvalitet och inte kvantitet. Det är vår och bankernas utmaning. Det finns nu en risk för att man öser in transaktionsrapporteringar till Finanspolisen och då löser vi ingenting. Vår uppgift är att se till att bankerna har bra system som rapporterar in rätt typer av transaktioner, sade Erik Thedéen.

Han trodde att det kan behövas lagändringar men också att vi kan göra lite mer än vad vi gjort hittills. Det gäller till exempel i samarbetet mellan Finansinspektionen och Finanspolisen. Enligt Erik Thedéen finns ett antal sekretessutmaningar men han trodde också att det går att komma lite längre med den lagstiftning vi redan har.

– Låt oss i alla fall prova. Här har vi en hemläxa att göra, sade han.

Erik Thedéen menade att alla tillsynsmyndigheter måste bli spetsigare och jobba mera riskbaserat.

– Jag tror att länsstyrelsen har drygt 10 000 verksamhetsutövare att granska. De är ett fåtal personer som har tillsyn. I viss mån ser det likadant ut inom finanssektorn. Vi har 2 000 institut och det är klart att vi inte har 2 000 inspektörer som gör detta. Så här måste vi bli bättre på att jobba riskbaserat, sade han.

Linda Staaf, underrättelseenheten, Nationella operativa avdelningen, NOA, gav en bild av brotten som genererar pengarna som ska tvättas. NOA:s uppdrag är att upptäcka, förebygga och förhindra organiserad brottslighet och har expertis inom alla områden där brotten begås. Något förenklat kan de delas upp i brott som

begås i utlandet där pengar sedan skickas genom Sverige, och brott med mer eller mindre starka kopplingar till Sverige. Bland annat narkotikabrott, människosmuggling och bedrägerier.

– Vi från polisen skulle vilja se ett system där vi får in rapporteringen men också att banker med flera är mer aktiva i att stoppa misstänkta transaktioner. Ett brottsförebyggande arbete, sade hon.

Hans Lindberg, vd för Svenska Bankföreningen trodde att den föreslagna regeländring som öppnar för ett ökat informationsutbyte mellan banker och myndigheter innebär en effektivisering av arbetet på ett par års sikt. På kort sikt tyckte han att polisen borde, så långt som möjligt inom nuvarande lagstiftning, vara beredd att dela information med bankerna på ett sätt som inte bryter mot sekretessregler.

– I stället för att bankerna letar efter en nål i en höstack så kan vi få en viss vägledning i inriktningen i sökandet. Det tycker jag att man ska pröva och se vilka möjligheter som finns, sade han.

Den tanken delades av Nicklas Lundh, chef för Finanspolisen, som ansåg att lagstiftningen i mångt och mycket redan stöder det.

– En liten utmaning för oss är när vi sedan ska få svaren, beroende på hur känslig informationen är. Då kommer vi in på frågorna om hur den sprids i ett gemensamt forum. Det krävs att vi tittar lite mer på det, sade han.

Erik Thedéen underströk att det gäller för bankerna att vara tydliga i sina incitamentsystem. Han tyckte att det är centralt att det i hela banken går ut en signal från högsta ledningen om att stoppa misstänkta transaktioner väger mycket tyngre än den potentiella vinsten man skulle kunna få av dem. Där någonstans har grunden till de här problemen legat, tyckte han. ■

Foto: Håkan Flank

» Bankföreningens ordförande Johan Torgeby, vd på SEB

» Anna Breman, i egenskap av Swedbanks chefekonom, blev dagen efter utsedd till vice Riksbankschef.

”Kommer att bli dyrare för brun utlåning”

Branschen visste om klimatförändringarna redan för tio år sedan men nu har vi vaknat upp och inser att riskerna är stora och de är här nu. Klimatförändringarna påverkar vår ekonomi redan i dag, sade Anna Breman, chefsekonom på Swedbank (dagen innan hon blev utsedd till vice riksbankschef) i panelsamtalet om grön omställning på Bankmötet.

Trots det bedömer hon att hennes och andra nationalekonomers favoritförslag – global skatt på koldioxid – inte kommer att genomföras under de närmaste åren.

– Om koldioxidskatten är first best måste vi tänka på second best option. Och finansbranschen kan göra väldigt mycket, sade hon.

Anna Breman hade tre förslag:

– Använd kapitalkraven. Jag vet att det skulle vara ett bra styrmedel för hur bankerna lånar ut pengar. Taxonomin är långt ifrån perfekt men det är så viktigt att standardisera och göra produkterna mer jämförbara. Jobba på den och lobba på Bryssel. Och sedan självklart jobba via fondbolagen, för när det stora fondkapitalet börjar röra sig åt rätt håll håller det mycket, sade Anna Breman.

Magnus Emfel, finance engagement manager på WWF, var inne på samma linje och menade att vi behöver titta på riskerna och prissätta de så kallade bruna tillgångarna som skapar problemet.

Anders Langworth, co-head group sustainable finance Nordea, vill arbeta brett på alla områden.

– Produkterna är våra nycklar för att få kunderna att placera så att kapital går i rätt riktning. Nu finns det gröna bolån, gröna billån, gröna företagslån och hela portföljer för att bygga paket av hållbara fonder, sade han.

Och i bankens rådgivningsverktyg ställs nu frågan om hur kunden ser på hållbarhet i sitt sparande. Det gör att många fler kunder väljer att placera sina pengar hållbart, enligt Anders Langworth.

– Då är vi inne i huvudprocessen. Samma sak på företagssidan. Ha inte hållbart som en produkt vid sidan om utan i själva huvudprocessen, sade han.

Christopher Flensburg, head of climate & sustainable finance SEB, menade att vi först måste titta på den finansiella vinkeln, även om vi vet vart vi ska nå – Parisavtalet.

– Vi måste hålla i minnet att vi är banker. Våra kunder förväntar sig finansiella råd och inte klimatråd. Och ger vi dem inte lösningar på deras finansiella problem så går de någon annanstans, argumenterade Christopher Flensburg.

Anna Breman flaggade för att bankerna inom de närmaste åren kommer att stresstestas av tillsynsmyndigheterna ur hållbarhetssynpunkt. Bank of England (som även är tillsynsmyndighet) är först ut.

– Ser det ut som vi har massor med brun utlåning så kommer det att bli dyrare att låna upp. Det kommer att leda till en naturlig konkurrens mellan bankerna

och bara hotet om det här tror jag kommer driva utvecklingen, sade hon.

Magnus Emfel tror mer på taxonomin från EU:s paket för hållbara finanser. Speciellt delen som handlar om redovisning.

– Du ska redovisa hur du påverkas av klimatrisker, alltså finansiella risker av klimatet, men dessutom redovisa hur portföljen påverkar klimatet. Kommissionen har förstått att vi behöver nå målen och inte bara värna finansmarknaden, sade han.

Magnus Emfel menar att flera banker redan är med på principerna för hållbar bankverksamhet som säger att bankerna ska redovisa både positiv och negativ impact.

– Och jag har större förväntningar och tilltro till att negativ impact tydliggörs så att vi kan se den och prissätta den. Det kommer att driva en större förändring än den positiva, den gröna, för den kommer komma av sig själv, sade han.

Under panelsamtalet berördes också elefanten i rummet – hur förhåller vi oss i den gröna omställningen till tillväxt?

– Det här är sannolikt den största affärsmöjligheten på hundra år. Det handlar i grunden om ett skifte av större delen av vår infrastruktur. Det kommer skapa en enorm mängd jobb men det kommer också att drabba en del människor som inte ser förändringen komma, sade Christopher Flensburg.

Anders Langworth höll med.

– Jag tror inte att vi ska vara rädda för att prata om tillväxt för att tillväxt är absolut nödvändig. Jag tror att nyckeln är de stora investeringarna, vi pratar tusentals miljarder euro, som kommer att behövas när vi ska ställa om till en låg-koldioxidmiljö, sade han. ■

Röster på Bankmötet

GUNNAR HÖKMARK,
TIDIGARE EU-PARLAMENTSLEDAMOT,
ORDFÖRANDE I TANKESMEDJAN
FRIVÄRLD

LINDA H. STAAF,
CHEF FÖR UNDERRÄTTELSEENHETEN
VID NATIONELLA OPERATIVA
AVDELNINGEN VID POLISE

RIKARD JOSEFSON,
VD AVANZA

ANNE-CHARLOTTE RINGBERGER,
NORDEA HYPOTEK, PRODUKTÄGARE

MARIA SIMONSON,
HÅLLBARHETSCHIEF PÅ DANSKE
BANK I SVERIGE

VAD TOG DU FASTA PÅ AV DET SOM FINANSMARKNADSMINISTER PER BOLUND SA IDAG?

– Att man måste titta på Basel 4. Jag tycker det var bra att han konstaterade att det kan bli konstiga konsekvenser för Sverige. Det slår mer mot de bäst kapitaliserade bankerna, och mindre mot dem som behöver det. Det är något fel i konstruktionen och det måste man se till att hantera.

HÅLLER DU MED OM DET SOM EUROPOLS FÖRE DETTA CHEF ROB WAINWRIGHT SA OM DAGENS BEKÄMPNING AV PENNINGTVÄTT?

– Jag delar uppfattningen att det handlar om att titta mer operativt på aktörerna som begår penningtvätten. Inte enbart titta på huruvida systemet är compliant. Vi från polisens sida har ju god koll på aktörer som begår brotten. Vi kan inte sluta med monitoreringen, det är ju ett så globalt system, men vi behöver komplettera med information och kunskap som vi redan har för att det ska bli mer träffsäkert.

HUR SKA DET GÅ TILL?

– Samarbete. Mellan polis, Ekobrottsmyndigheten, bankerna. Lite samma system som Rob Wainwright pratade om, Joint Money Laundering Intelligence Taskforce, JMLIT.

Hållbarhetsarbetet har dels ökat i tempo, dels skiftat karaktär och handlar mer och mer om vår kärnaffär.

*Maria Simonson,
hållbarhetschef på
Danske Bank
i Sverige*

HUR JOBBAR NI MED HÅLLBARHET?

– Just nu har vi hållbarhetsvecka på Avanza. Vi jobbar med en helt ny hållbarhetsstrategi och internt med att utbilda och inspirera. Vi har haft föreläsningar; Johanna Kull, vår sparekonom berättar till exempel hur vi pratar hållbara investeringar med våra kunder i sociala medier.

VAD TOG DU FASTA PÅ I DET SOM PER BOLUND SA?

– Hur viktig hållbarhetsfrågan är för regeringen. Men det är den ju för oss i branschen också.

HUR MÄRKER DU AV ARBETET MED HÅLLBARHET OCH MOT PENNINGTVÄTT I DIN VARDAG?

– Vi har gjort produktutveckling med gröna bolån. Med penningtvätt säkerställer vi att det finns återbetalningskonton på lånen, det vill säga att kunden har ett konto som pengarna dras ifrån till lånen, så att vi kan följa var pengarna kommer ifrån. Vi lånar heller aldrig ut utan att vi har kontrollerat hela 'känn din kund', som vi hela tiden uppdaterar vid förändringar, till exempel nytt lån.

PÅ VILKET SÄTT HAR ERT ARBETE MED HÅLLBARHET FÖRÄNDRATS DE SENASTE ÅREN?

– Hållbarhetsarbetet har dels ökat i tempo, dels skiftat karaktär och handlar mer och mer om vår kärnaffär – hur vi lånar ut och hur vi förvaltar kapital. Det pågår numera i våra affärsenheter och i affären med våra kunder.

– Medvetenheten och intresset för vad vi banker gör inom hållbarhet är också väsentligt högre idag än för bara ett par år sedan. Det finns ett stort behov av information för att kunna jämföra och mäta arbetet; mätmetoder som ännu är under utveckling för att kunna bli standarder. Det ökade regleringstrycket inom hållbarhetsområdet har också bidragit till att förändra hur vi arbetar med frågorna i branschen, till exempel inom ramen för Bankföreningen.

Simpt har tagit fram vägledning om övervakning och rapportering

Svenska institutet mot penningtvätt, Simpt, antog i november vägledning inom övervakning och rapportering, behandling av personuppgifter, intern kontroll samt ytterligare vägledning inom kundkännedom. Simpt har därmed tagit fram vägledning som täcker alla relevanta kapitel i penningtvättslagen.

– Vi fortsätter arbetet med att bygga på med fler frågor inom alla områden och fördjupa delar av vägledningen som vi redan tagit fram. Vi ser nu över hur bland annat vår vägledning om allmän riskbedömning kan utvecklas. Nästa års lagändringar på penningtvättsområdet är också något vi behöver beakta, säger Hanna Wetter, projektledare för Simpt.

Simpt bildades 2016 i syfte att hjälpa banker och andra företag i den finansiella sektorn att tolka lagar och regler mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Regelverket är mycket omfattande och lämnar stort utrymme för tolkningar.

I Simpt deltar Finansbolagens Förening, Fondbolagens förening, Sparbankernas

Riksförbund, Svensk Försäkring, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen och Svenska försäkringsförmedlares förening.

Simpts vägledningar finns på hemsidan simpt.se. ■

Bankföreningen önskar
God Jul och Gott Nytt 2020!